

Öğretmenlerin İnfomal İletişim Düzeyleri İle Örgütsel Sinizm Arasındaki İlişkinin İncelenmesi *

Nuray ARSLAN

Milli Eğitim Bakanlığı, İstanbul, Türkiye

Nüket AFAT ^a

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul, Türkiye

ÖZET

Araştırmanın amacı öğretmenlerin infomal iletişim düzeylerinin örgütsel sinizm ile ilişkisini belirlemek ve bunun yanında öğretmenlerin infomal iletişim ile örgütsel sinizm düzeylerinin bazı demografik değişkenlere göre farklılaşma durumunu incelemektir. Nicel araştırma deseni ile tasarlanan çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini; 2017-2018 eğitim öğretim yılında İstanbul ili, Bağcılar ilçesinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokul ve ortaokullarında görev yapan 405 öğretmen oluşturur iken evreni ise Bağcılar ilçesi öğretmenlerdir. Veri toplama aracı olarak “Kişisel Bilgi Formu”, “İnfomal İletişim Ölçeği” ve “Örgütsel Sinizm Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmenlerdeki infomal iletişim düzeyi, yaş değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşırken diğer değişkenlere göre (cinsiyet, medeni durum) anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. Örgütsel Sinizm ise cinsiyet, yaş ve medeni durum değişkenlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. İnfomal İletişim ile Örgütsel Sinizm arasında toplam puan kapsamında negatif yönde anlamlı olmayan ilişki tespit edilmiştir. Öğretmenlerin infomal iletişim düzeylerinin yüksek, örgütsel sinizm düzeylerinin düşük olduğu görülmektedir. İnfomal iletişim becerileri puanı arttıkça örgütsel sinizm puanlarının azaldığı ancak aralarındaki ilişkinin istatistiksel düzeyde anlamlı olmadığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: İnfomal İletişim, Örgütsel Sinizm, Öğretmen.

*Bu çalışma, Nuray Arslan'ın, Dr. Nüket Afat danışmanlığında İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yaptığı lisansüstü tezin bir bölümünden üretilmiştir.

^a **Sorumlu Yazar:** Dr., İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İstanbul, Turkey, E-mail: nuketafat@hotmail.com

Atıf: Arslan, N & Afat, N. (2019). Öğretmenlerin infomal iletişim düzeyleri ile örgütsel sinizm arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 2 (1).

The Relationship Between Teachers 'Informational Communication Levels And Organizational Cinism *

Nuray ARSLAN

Ministry of National Education, Istanbul, Turkey

Nüket AFAT^a

Istanbul Sabahattin Zaim University, Istanbul, Turkey

ABSTRACT

The aim of the study is to determine the relationship between teachers 'informal communication levels and organizational cynicism, as well as to examine the differentiation of teachers' informal communication and organizational cynicism levels according to some demographic variables. The study was designed with quantitative research design and relational survey model was used. The sample of the research; In the 2017-2018 academic year, 405 teachers working in primary and secondary schools. In this study, a quantitative research method, relational screening model, which aims to collect data to determine the specific characteristics of a group, was used. "Personal Information Form", form Informal Communication Scale "and "Organizational Cynicism Scale" were used as data collection tools. According to the findings of the study, the level of informal communication among teachers differed significantly according to age variable, but not significantly differed from other variables (gender, marital status). Organizational Cynicism, on the other hand, does not differ significantly according to gender, age and marital status. In the context of total score, there was a negative non-significant relationship between informal communication and organizational cynicism. It is seen that teachers' informal communication levels are high and organizational cynicism levels are low. It can be said that as the scores of informal communication skills increase, organizational cynicism scores decrease, but the relationship between them is not statistically significant.

Key Words: Informal Communication, Organizational Cynicism, Teacher.

This study, Nuray Arslan, Dr.. Nüket Afat under the supervision of Istanbul Sabahattin Zaim University Institute of Social Sciences was produced from a part of her graduate thesis.

^a Corresponding Autor: Dr., Istanbul Sabahattin Zaim University, Faculty of Education, Istanbul, Turkey, E-mail: nuketafat@hotmail.com

To cite this article: Arslan, N . & Afat, N. (2019). The relationship between teachers informational communication levels and organizational cinism. *Istanbul Sabahattin Zaim University Journal of Faculty of Education*, 2(1), .

Extended Abstract

Introduction

Communication in an institution is in two forms: formal and informal (Eğinli and Bitirim, 2008:126). In the school, which is a social environment, communication can be formal or informal. Formal and informal communication complement each other to achieve the goals of an organization. In cases where formal communication is inadequate, informal communication helps the school, an organization, achieve its goals by providing collaboration between teachers

It can be seen that those working in organizations have negative feelings towards their work. Doubt and frustration cause employees to feel displeased and emotionally disconnected from the work environment (Abraham, 2000). Organizational cynicism is called negative feelings and behaviors developed by employees against their organization (Dean, Brandes and Dharwadkar, 1998). According to Abraham (2000), cynicism is the belief that an organization lacks honesty. Cynicism is included as “cynicism ünde in the Turkish Language Association (TDK) dictionary. Cynicism; It is the doctrine of Antisthenes, who argues that human beings can reach themselves by striving from all necessities without being bound to any value, virtue and happiness.

Dean, Brandes and Dharwadkar (1998) recognized the lack of cynicism, made a study to conceptualize cynicism, and made the following statements to conceptualize organizational cynicism: “Organizational cynicism; we have conceptualized it as an attitude consisting of beliefs, influence and behavioral tendencies. We see organizational cynicism as a multifaceted structure. People think sarcastically about the organization, have certain beliefs that the organization is not honest, affect the organization in a certain way and exhibit some behavioral tendencies towards the counsel.

It is thought that learning the level of cynicism and the variables that are the sources of cynicism of the future architects who provide education for individuals working in various professions may have an important place for the future of society. Determining the variables that put teachers in a negative attitude towards the

institutions they work for is important for managing these variables (Sağır, Oğuz, 2012).

The results obtained from the studies on cynicism on teachers (Kadioğlu A. and Bulut 2019; Akar, 2018; Derin, R. 2016) may be effective in identifying and eliminating teacher problems. Teachers whose problems are solved can give their intensive energy to professional studies. Thus, the doors of a bright future can be opened.

In this context, the aim of the study is to determine the relationship between teachers 'informal communication levels and organizational cynicism and to investigate whether teachers' levels of informal communication and organizational cynicism differ according to some demographic characteristics. In this context, the questions sought in the research are:

Is there a significant relationship between informal communication levels of teachers and organizational cynicism?

What is the level of informal communication skills of teachers?

What is the organizational cynicism of their teachers?

Informal communication levels and sub-dimensions of teachers; Does gender, age and marital status differ significantly?

The levels of organizational cynicism and sub-dimensions of teachers; Does gender, age and marital status differ significantly?

Method

In the research, relational survey model which is a quantitative research design was used. The population of the research consists of 5950 primary and secondary school teachers working in public schools in Bağcılar district of İstanbul. In the sample, 498 teachers were reached.

The data collection tool consists of three parts. The first part is the Personal Information Form, which provides access to the demographic characteristics of the sample, and the second part is the Informal Communication Scale (Uğurlu, 2014). and the third Organizational Cynicism Scale (Kalağan 2009). Sample Kolmogorov-Smirnov test, one of the normality tests, was applied to determine whether the data were suitable for normal distribution.

Assuming that both scales show normal distribution, parametric tests were used in the study.

Findings and Discussion

According to the findings of the study, the level of informal communication among teachers differed significantly according to age variable, but not significantly differed from other variables (gender, marital status). Organizational Cynicism, on the other hand, does not differ significantly according to gender, age and marital status. There was a negative negative correlation between Informal Communication and Organizational Cynicism. Organizational cynicism scores decreased with increasing informal communication skills score, but the relationship between them was not statistically significant. In addition, Organizational Cynicism Scale “cognitive” subscale, Informal Communication Scale “fun” and “knowledge” sub-dimension negatively significant relationship, Organizational Cynicism Scale “affective” subscale and Informal Communication Scale “friendship”, “fun” and “friendship”. There was a significant negative relationship between the information” sub-dimension. Positive correlation was found between the “behavioral” sub-dimension of the Organizational Cynicism Scale and the “friendship” and “labeling” sub-dimensions of the Informal Communication Scale.

In order to support communication between teachers, school administrators can take various measures such as organizing extracurricular social activities and organizing joint voluntary activities. Teachers can be given in-service seminars that make them aware that the success of school and all students will be more beneficial for the society rather than individual achievement. Thus, teachers may want to share the new methods and uniqueness they have learned with other colleagues.

When social and cultural activities organized to increase the level of informal communication address the entire age group, the majority can participate and thus increase informal communication between teachers of all age groups.

School management may be sensitive to ensure equality between teachers. In addition, in the light of the results obtained by investigating the effects of the courses seen in the faculty of

education on the informal communication level of the teachers, courses that improve the social aspect and increase communication in other faculties can be selected.

School administrators can participate in in-service seminars where they can learn about organizational cynicism and informal communication and learn ways to prevent cynicism from occurring.

To reduce cynicism, measures can be taken to increase the level of informal communication. To this end, the school administration may take various measures to facilitate and enhance communication. The importance of informal communication can be understood through in-service seminars.

Factors causing cynicism in schools can be identified by screening the researches in this area or by making new researches. Once cynicism-related factors have been identified, solutions can be developed to address these factors and, if appropriate, the functionality of the developed solution can be assessed and implemented in educational institutions.

When the literature is examined, it is believed that the studies related to the variables of this research should be increased. Therefore, it may be beneficial to have teachers working at different educational levels in the future. At the same time, the research can be made more comprehensive by conducting qualitative research on the sample. Since the research is limited with the opinions of secondary school teachers working in Bağcılar district of İstanbul, it is useful to evaluate the results obtained by differentiating or expanding the universe and sample selection.

Giriş

İnsanoğlu, var olduğu günden bu yana iletişim kurma çabası içerisinde olmuştur. Yaradılıştan gelen bu özellik aynı zamanda bir ihtiyaçtır. İnsanlar, bir arada yaşama, kendini anlatma ve diğer insanlar tarafından anlaşılma, toplum tarafından kabul görme istek ve ihtiyacı duymaktadır. İnsanın sosyal bir varlık olma özelliğinden dolayı, yaşamını devam ettirebilmesi için diğer kişilerle iletişim kurması bir anlamda zorunludur (Gürüz ve Eğinli, 2012). Okul ortamları da öğretmeni, öğrencisi ve yöneticileriyle iletişimin üst

düzeyde yaşandığı kurumlardır. Bir eğitim yuvası olan okullarda bilgi alışverişi ancak iletişim ile sağlanır.

“Bir kurumda bilgilerin iletilmesini ve paylaşılmasını sağlayan kurumsal iletişim süreci, formal (resmi) ve informal (resmi olmayan) kanallar aracılığı ile iki biçimde işlemektedir.” (Eğinli ve Bitirim, 2008:130). Sosyal bir ortam olan okulda iletişim formal olabildiği gibi informal olarak da gerçekleşmektedir. Formal ve informal iletişim bir örgütün hedeflerine ulaşması yönünde birbirini tamamlar. Formal iletişimin yetersiz olduğu durumlarda informal iletişim öğretmenler arasındaki iş birliğini sağlayarak bir örgüt olan okulun amaçlarına ulaşmasına yardımcı olur.

Örgütlerdeki insanlar yemek aralarında veya çay sohbetlerinde informal olarak etkileşimde bulunabilirler. İnfomal iletişim yoluyla elde edilen bilgi; her zaman yararlı değildir, kişiye ya da örgütün işleyişine zarar da verebilir (Uğurlu, 2014). Öğretmenlerin mesleğini severek yapabilmesi için kabul gördüğü, değer verildiği, huzurlu bir ortam gerektiği düşünülmektedir. Mesai arkadaşlarıyla bilgi alışverişinde bulunan, teneffüslerde hoş sohbetler eden, okul dışında da eğlenebilen arkadaşlık ilişkileri gelişmiş öğretmenler okulunu ve mesleğini daha çok sevebilir. Morali yüksek olan öğretmen işini şevkle yapacağı düşünülmektedir.

Örgütlerde iş görenlerin işine karşı olumsuz duygu beslediği görülebilmektedir. Şüphe ve hayal kırıklığı iş görenlerin hoşnutsuz hissetmelerine ve duygusal olarak çalışma ortamından kopuk olmalarına neden olmaktadır (Abraham, 2000). İş görenlerin örgütüne karşı geliştirdiği olumsuz duygu ve davranışlara örgütsel sinizm denilmektedir (Dean, Brandes ve Dharwadkar, 1998). Abraham’a (2000) göre, sinizm bir örgütün dürüstlükten yoksun olduğuna dair duyulan inançtır. Sinizm, Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğünde “kinizm” olarak yer almaktadır. Kinizm; insanın erdem ve mutluluğa, hiçbir değere bağlı olmadan bütün gereksinimlerden sıyrılarak kendi kendine erişebileceğini savunan Antisthenes’in öğretisidir.

Dean, Brandes ve Dharwadkar (1998) sinizm konusundaki eksikliği fark etmiş ve sinizmi kavramlaştırmak için bir çalışma yapmış ve örgütsel sinizmi kavramsallaştırmaya yönelik şu ifadelerde bulunmuşlardır: “Örgütsel sinizmi; inançlar, etki ve davranış

eğilimlerinden oluşan bir tutum olarak kavramlaştırdık. Örgütsel sinizmi çok yönlü bir yapı olarak görüyoruz. İnsanlar organizasyon hakkında alaycı düşünürler, örgütlenmenin dürüst olmadığına ilişkin belli inançları vardır, örgütü belirli türde etkilerler ve öğüte karşı bazı davranış eğilimleri sergilerler.” Sinizmin özelliklerini gösteren sinizm taraftarı kişilere “sinik” adı verilmektedir. TDK’ye (2011) göre sinik (kinik); sinmiş, yılmış, pusmuş kişilerdir. Sinikler işlerine karşı olumsuz duygu beslerler. İşini sevmeyen siniklerin iş performansı düşük olabilir. Örgütsel sinizm, siniklerde örgütsel bağlılığı, örgütsel vatandaşlığı azaltarak iş tatminsizliğini ve örgütüne yabancılaşmayı tetikleyebilir (Abraham, 2000).

Örgütlerdeki sinizmi destekleyen unsurlara bakıldığında örgütsel güven düzeylerinin (Polat, 2014; Türköz vd., 2013, Uyar ve Güneş 2019) dönüşümcü liderlik stiline (Özgan, vd. 2012), örgütsel vatandaşlık davranışının (Abraham, 2000; Andersson ve Bateman, 1997) incelendiği görülebilmektedir. Söz konusu araştırmalardaki sonuçlara bakıldığında örgütsel sinizm, kişilerarası ilişkiler yakından ilişkili olduğu, örgütlerde yaşanan sorunların bireylerdeki sinik eğilimleri arttırdığı söylenebilir. Söz konusu etmenlerin az da olsa öğretimde sinik davranışların oluşmasına sebep olduğu söylenebilir.

Özler, Atalay ve Şahin’e (2010) göre kişilerin sinik olması negatif duygulara sahip olmasının temelinde yatan birçok kişisel ve örgütsel faktör bulunmaktadır. Bu faktörler içerisinde “güven” duygusunun ayrı bir yerinin ve öneminin olduğu düşünülmektedir. Çünkü; yaşanan güvensizlik duygusu, insanların birbirini anlamaya çalışmadan yargılamasına, her türlü bilgiye ya da kişiye şüpheyle yaklaşmasına, zamanla iletişimi keserek kendi içine kapanmasına ve sonunda da her şeye karşı olumsuz duygular beslemesine neden olmaktadır. Güven duygusu arkadaşlık ilişkilerinde çok önemlidir (Beyazkürk vd. 2007). Ancak birbirine güvenen insanların sağlam dostlukları olur. Dostlukların kurulduğu, iyi geçimin olduğu, yardımlaşmanın gerçekleştiği örgütlerde de huzur ortamı desteklenebilir. Bu anlamda informal iletişimin iş görenleri öğretmen olan okulda iş verimi ve eğitimin kalitesi üzerinde etkili olduğu düşünülmektedir (Akar, 2018).

Sinizmin kavramsallaştırıldığı 1990’lı yıllarda Türkiye’de sinizm alanında bir araştırmaya rastlanmamaktadır. Alan yazın

incelendiğinde örgütsel sinizm ile ilgili sınırlı sayıda çalışmaya erişilebilmektedir (Yıldız, Akgün ve Yıldız, 2013; Erdem ve Erkan, 2015; Gün ve Baskan, 2017; Kalağan ve Güzeller, 2010; Yıldız, 2013; Kadioğlu A. ve Bulut 2019; Derin, R. 2016; Keskinliç Kara, 2016). Yurtdışında sinizm üzerine yazılmış alan yazın; polis kinizm, alaycı düşmanlığın psikososyal yönleri ve sosyal hizmetlerde sinizm (Andersson ve Bateman, 1997; Dean, Brandes ve Dharwadkar, 1998) olmak üzere üç ana alanda yoğunlaşmış görülmektedir. Ancak eğitim ve öğretim alanında infomal iletişim becerileri ile örgütsel sinizm değişkenlerini birlikte inceleyen çalışmaya rastlanmamıştır (Akar, 2018). Dolayısıyla bu çalışmanın eksikliğin giderilmesi yönünde alan yazına ve yapılacak diğer çalışmalara katkı sağlaması beklenmektedir.

Çeşitli mesleklerde çalışan bireylerin yetiştirilmesini sağlayan geleceğin mimarı öğretmenlerin sinizm düzeyini ve hangi değişkenlerin sinizme kaynaklık ettiğini öğrenmek toplumun geleceği açısından önemli bir yere sahip olabileceği düşünülmektedir. Öğretmenleri çalıştıkları kurumlara karşı olumsuz tutum içerisine sokan olası değişkenlerin belirlenmesi, bu değişkenlerin yönetebilmesi adına önemlidir (Sağır, Oğuz, 2012). Öğretmenler üzerinde yapılan sinizm konulu çalışmalardan elde edilen sonuçlar (Kadioğlu A. ve Bulut 2019; Akar, 2018; Derin, R. 2016), öğretmen sorunlarının belirlenip giderilmesinde etkili olabilir. Sorunları giderilmiş öğretmenler yoğun enerjisini meslekî çalışmalara verebilir. Böylece aydınlık bir geleceğin kapıları açılabilir.

Bu bağlamda araştırmanın amacı, öğretmenlerin infomal iletişim düzeylerinin örgütsel sinizm ile ilişkisini belirlemek ve öğretmenlerin infomal iletişim ve örgütsel sinizm düzeylerini bazı demografik özelliklere göre farklılaşp farklılaşmadığını incelemektir. Bu kapsamda araştırmada cevap aranan sorular:

Öğretmenlerin infomal iletişim düzeyleri ile örgütsel sinizm arasında anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?

Öğretmenlerinin infomal iletişim becerileri hangi düzeydedir?

Öğretmenlerinin örgütsel sinizmleri hangi düzeydedir?

Öğretmenlerin informal iletişim düzeyleri ve alt boyutları; cinsiyet, yaş, medeni durum değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?

Öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeylerini ve alt boyutları düzeyleri; cinsiyet, yaş, medeni durum değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Araştırmada nicel araştırma deseni olan, bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için verilerin toplanmasını amaçlayan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır (Büyüköztürk, vd., 2016: 14).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini İstanbul ili, Bağcılar ilçesinde devlet okullarında görev yapmakta olan ilkököl ve ortaoköl öğretmenleri oluşturmaktadır. Evren, 5950 öğretmenden oluşmaktadır. Ekonomiklik, zaman kısıtlılığı ve ulaşım güçlükleri gibi nedenlerden dolayı evrenin tümü yerine, evrenden yansız olarak seçilen örneklem üzerinde çalışılmıştır.

Örneklem seçiminde seçkisiz örnekleme yöntemi uygulanmıştır. Örneklem; İstanbul ili, Bağcılar ilçesinde rasgele seçilen ilkököl ve ortaokullarda görev yapmakta olan öğretmenlerden oluşmaktadır. Öğretmenler gönüllülük esasına göre katılmak isteyenlerin arasından alınmıştır. 498 öğretmene ulaşılmıştır. Uygulanan anket ve ölçeklerde araştırmanın bulgusunu etkileyen bilgileri tamamlamayan öğretmenler değerlendirmeye alınmamıştır. Değerlendirmeye alınmayan öğretmen sayısı 93'tür, geriye kalan 405 öğretmenin yanıtladığı ölçekler değerlendirmeye alınmıştır.

Tablo 1. Öğretmenlerin Demografik Yapısına İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Değişkenler	Gruplar	<i>f</i>	%
Cinsiyet	Kadın	261	64,4
	Erkek	144	35,6
Medeni Durum	Evli	235	58,0
	Bekâr	170	42,0
Yaş	20-25 yaş arası	58	14,3
	26-30 yaş arası	123	30,4

31-35 yaş arası	103	25,4
36-40 yaş arası	67	16,5
41 yaş ve üzeri	54	13,3
Toplam	405	100

Örneklem grubu, 261'i (%64,4) kadın; 144'ü (%35,6) erkek olmak üzere toplam 405 öğretmenden oluşmaktadır. Öğretmenlerin, 235'i (%58,0) evli; 170'i (%42,0) bekârdır. Örneklem grubu, 20-25 yaş arası 58 (%14,3), 26-30 yaş arası 123 (%30,4), 31-35 yaş arası 103 (%25,4), 36-40 yaş arası 67 (%16,5), 41 yaş ve üzeri 54 (%13,3) olmak üzere toplam 405 öğretmenden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm örneklemin demografik özellikleri bilgisine ulaşmayı sağlayan Kişisel Bilgi Formu, ikinci bölüm İnfomal İletişim Ölçeği ve üçüncü Örgütsel Sinizm Ölçeği'nden oluşmaktadır. Araştırmanın veri toplama çalışması 2017 yılı Kasım ayında başlamış ve 2018 yılı mart ayında tamamlanmıştır.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özelliklerine ulaşmak için araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. 16 maddeden oluşan kişisel bilgi formu; öğretmenlerin cinsiyet, yaş ve medeni durumları ile ilgili bilgilerini kapsamaktadır.

İnfomal İletişim Ölçeği, Uğurlu (2014) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçek maddelerinin biri (8. madde) olumsuz, geri kalan 23 maddesi ise olumlu ifade olarak yazılmıştır. Dört faktörlü bir ölçek olarak kabul edilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin alt faktörlerine ilişkin maddeler incelendiğinde, birinci faktör "arkadaşlık" adı altında toplanmakta ve 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. maddelerini içermektedir. İkinci faktör "eğlenme" adı altında toplanmakta ve 9, 10, 11, 12, 13. maddelerini içermektedir. Üçüncü faktör "etkileme" adı altında toplanmakta ve 14, 15, 16, 17. maddelerini içermektedir. Dördüncü faktör "bilgi" adı altında toplanmakta ve 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24. maddelerini içermektedir. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı ,89 olarak bulunmuştur. Ölçeğe açımlayıcı faktör analizi uygulanmış ve örneklem büyüklüğünün uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin ve Barlett istatistiği ile onaylanmıştır (Uğurlu, 2014). Bu çalışmada

405 öğretmen üzerinde uygulanan İnfomal İletişim Ölçeği'nin güvenilirlik çalışmaları için bir iç tutarlılık yaklaşımı olan Cronbach Alpha (α) Katsayısı formülü kullanılmış ve .94 düzeyinde güvenilir bulunmuştur.

Bu araştırmada 405 öğretmen üzerinde uygulanan informal İletişim Ölçeğinin güvenilirlik çalışmaları için bir iç tutarlılık yaklaşımı olan Cronbach Alpha Katsayısı formülü kullanılmış testin toplam puanı ,94 düzeyinde güvenilir bulunmuştur. Bunun yanında ölçeğin alt boyutlarının Cronbach Alpha İç Tutarlılık Katsayıları sırasıyla “Eğlenme” ,92, “Arkadaşlık” ,84 “Etkileme” ,73,. “Bilgi” ,91 olarak bulunmuştur. Dolayısıyla İnfomal iletişim ölçeği toplam ve alt boyutları açısından güvenilirliği ,60'ın üzerinde olduğu için ölçek ve ölçeğe ait boyutlar güvenilir olarak değerlendirilebilmektedir.

Örgütsel Sinizm Ölçeği: Dean, Brandes ve Dharwadkar (1999) tarafından geliştirilmiş olan ve Kalağan (2009) tarafından Türkçeye uyarlanan “Örgütsel Sinizm Ölçeği” 13 maddeden oluşmaktadır. Bu ölçek, Brandes (1997) tarafından geliştirilmiş 14 maddelik Örgütsel Sinizm Ölçeği'nin gözden geçirilmiş formudur. Bu formda, davranışsal boyutta yer alan bir madde çıkarılmıştır. Örgütsel Sinizm Ölçeği'nde “bilişsel”, “duyuşsal” ve “davranışsal” olmak üzere üç boyut yer almaktadır. “Bilişsel” boyutta beş madde (1, 2, 3, 4, 5. madde), “duyuşsal” boyutta dört madde (6, 7, 8, 9. madde) ve “davranışsal” boyutta dört madde (10, 11, 12, 13. madde) bulunmaktadır. Dean, Brandes ve Dharwadkar (1999) “bilişsel” boyuttaki maddelerin faktör yüklerinin 0,63 ile 0,81; “duyuşsal” boyuttaki maddelerin faktör yüklerinin 0,75 ile 0,80 ve “davranışsal” boyuttaki maddelerin faktör yüklerinin 0,54 ile 0,80 arasında değiştiğini hesaplamışlardır. Ayrıca, boyutların Cronbach Alpha İç Tutarlılık Katsayıları sırasıyla 0,86, 0,80 ve 0,78 olarak hesaplanmıştır (Kalağan, 2009).

Bu araştırmada 405 öğretmen üzerinde uygulanan Örgütsel Sinizm Ölçeği'nin güvenilirlik çalışmaları için bir iç tutarlılık yaklaşımı olan Cronbach Alpha Katsayısı formülü kullanılmış testin toplam puanı .91 düzeyinde güvenilir bulunmuştur. Bunun yanında ölçeğin alt boyutlarının Cronbach Alpha İç Tutarlılık Katsayıları sırasıyla “Duyuşsal” ,97, “Bilişsel ,90, “Davranışsal” ,80 olarak bulunmuştur. Dolayısıyla örgütsel sinizm ölçeği toplam ve alt boyutları açısından

güvenirliği ,60'ın üzerinde olduğu için ölçek ve ölçeğe ait boyutlar güvenilir olarak değerlendirilebilmektedir.

Verilerin Analizi

Verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığını ortaya koymak amacıyla normallik testlerinden biri olan Sample Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır. Sample Kolmogorov-Smirnov testi sonucunda İnfomal İletişim Ölçeği puanlarının ortalaması ,174 ($p>,05$) bulunurken Örgütsel Sinizm Ölçeği puanlarının ortalaması ,009 ($p<,05$) bulunmuştur. Bu sonuca göre İnfomal İletişim Ölçeği puanları normal dağılım gösterirken Örgütsel Sinizm Ölçeği puanları normal dağılım göstermemektedir. Normal olmadığı görülen Örgütsel Sinizm Ölçeği'nin basıklık ve çarpıklık katsayıları incelendiğinde elde edilen verilere ilişkin Çarpıklık ve Basıklık değerlerinin ± 2 değer aralığında olduğu ve verilerin normal dağılıma sahip olduğu görülmüştür (George ve Mallery, 2001; Akt. Ulukan, 2017). Her iki ölçeğin de normal dağılım gösterdiğini varsayarak araştırmada parametrik testler kullanılmıştır.

Araştırmanın “Kişisel Bilgi Formu”, “İnfomal İletişim Ölçeği” ve “Örgütsel Sinizm Ölçeği”nin uygulanması ile elde edilen nicel veriler bilgisayar ortamına aktarılmış, istatistiksel analizinde SPSS (PASW Statistics 18) paket programı kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi ,05 olarak alınmıştır.

Bulgular

Bu bölümde öğretmenlerin görüşlerine bakılarak İnfomal İletişim ve Örgütsel Sinizm Ölçeği'ne ait betimsel istatistik sonuçları, infomal iletişim düzeyleri ve örgütsel sinizm düzeylerinin değişkenlere yönelik bulguları ve infomal iletişim düzeyi ile örgütsel sinizm düzeyi arasındaki ilişkiye yönelik bulgular tablolar halinde gösterilmiş ve bu tablolar yorumlanmıştır.

İnfomal İletişim Ölçeğine Ait Bulgular

Bu bölümde; İnfomal İletişim Ölçeği'ne ait betimsel istatistik ve İnfomal İletişim Ölçeği puanlarının eğitim kademesi, cinsiyet, yaş ve medeni durum değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için Bağımsız Grup T Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) yapılmıştır.

Tablo 2. Öğretmenlerin İnfomal İletişim Ölçeği Alt Boyutlarına Ait Betimsel Analizi

Boyutlar	<i>N</i>	\bar{x}	<i>SS</i>
Arkadaşlık	405	3,73	0,71
Eğlenme	405	3,78	0,86
Etkileme	405	2,95	0,78
Bilgi	405	3,62	0,82
İnfomal İletişim	405	3,58	0,66

Tablo 2’de görüldüğü üzere infomal iletişim en yüksek düzeyde “eğlenme” alt boyutunda algılanmıştır ($\bar{x}=3,78$). Bunu sırayla “arkadaşlık” ($\bar{x}=3,73$) ve “bilgi” ($\bar{x}=3,62$) alt boyutları takip etmiştir; en düşük ise “etkileme” ($\bar{x}=2,95$) alt boyutunda algılanmıştır. Öğretmenlerin infomail iletişim düzeylerinin toplam ortalaması ise 3,58 (*ss*=0,66) olarak tespit edilmiştir. Bu noktada öğretmenlerin infomal iletişim düzeylerinin “yüksek” düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 3. İnfomal İletişim Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	\bar{x}	<i>SS</i>	$Sh_{\bar{x}}$	t_{Testi}		
						<i>t</i>	<i>Sd</i>	<i>p</i>
İnfomal İletişim	Kadın	261	3,59	,683	,042	,223	403	,823
	Erkek	144	3,57	,625	,052			

Tablo 3’te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin infomal iletişim ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($t=,223$; $p>,05$).

Tablo 4. İnfomal İletişim Ölçeği Puanlarının Medenî Durum Değişkenine Göre Farklaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	\bar{x}	<i>SS</i>	$Sh_{\bar{x}}$	t_{Testi}		
						<i>t</i>	<i>Sd</i>	<i>p</i>
İnfomal İletişim	Evli	235	3,58	,668	,044	-,026	403	,979
	Bekâr	170	3,58	,654	,050			

Tablo 4’te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin infomal iletişim ölçeği puanlarının medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($t=-,026$; $p>,05$).

Tablo 5. İnfomal İletişim Ölçeği Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Farklaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , \bar{x} ve ss Değerleri			ANOVA Sonuçları							
Puan	Grup	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
İnfomal İletişim	20-25 yaş	58	3,50	,657	G.Arası	4,977	4	1,244		
	26-30 yaş	123	3,73	,633	G.İçi	171,986	400	,430		
	31-35 yaş	103	3,54	,651	Toplam	176,963	404		2,8	,022
	36-40 yaş	67	3,58	,666						
	41 ve üzeri	54	3,40	,701						
	Toplam	405	3,58	,662						

Tablo 5’te görüleceği üzere örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin infomal iletişim ölçeği’nden aldıkları puanların yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=2,894$; $p<,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla tamamlayıcı Post-Hoc analizlere geçilmiştir. Hangi Post-Hoc tekniğin kullanılacağına karar vermek için öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, varyansların homojen olduğu saptanmıştır ($L_F=,26$; $p>,05$). Bu nedenle Tukey testi tercih edilmiş ve sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Tablo 6. İnfomal İletişim Ölçeği Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tukey Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
20-25 yaş	26-30 yaş	-0.232	0.104	0.175

	31-35 yaş	-0.050	0.108	0.990
	36-40 yaş	-0.088	0.118	0.945
	41 ve üzeri	0.097	0.124	0.936
26-30 yaş	20-25 yaş	0.232	0.104	0.175
	31-35 yaş	0.182	0.088	0.233
	36-40 yaş	0.144	0.100	0.599
	41 ve üzeri	0.328	0.107	0.019
31-35 yaş	20-25 yaş	0.050	0.108	0.990
	26-30 yaş	-0.182	0.088	0.233
	36-40 yaş	-0.038	0.103	0.996
	41 ve üzeri	0.147	0.110	0.671
36-40 yaş	20-25 yaş	0.088	0.118	0.945
	26-30 yaş	-0.144	0.100	0.599
	31-35 yaş	0.038	0.103	0.996
	41 ve üzeri	0.185	0.120	0.538
41 ve üzeri yaş	20-25 yaş	-0.097	0.124	0.936
	26-30 yaş	-0.328	0.107	0.019
	31-35 yaş	-0.147	0.110	0.671
	36-40 yaş	-0.185	0.120	0.538

Tablo 6’da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin informal iletişim ölçeği’nden aldıkları puanların yaş değişkenine göre hangi gruplar arasında anlamlı farklılıklar gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Tukey testi sonucunda söz konusu farklılığın, 26-30 yaş grubu ile 41 ve üzeri yaş grubu arasında 26-30 yaş grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde gerçekleştiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Tablo 7. Öğretmenlerin Sinizm Ölçeği Alt Boyutlarına Ait Betimsel Analiz

Alt Boyutlar	N	\bar{x}	SS
Bilişsel	405	2,44	0,85
Duyuşsal	405	1,69	0,82
Davranışsal	405	2,53	0,80
Örgütsel Sinizm	405	2,23	0,69

Tablo 7’de görüldüğü üzere örgütsel sinizm en yüksek düzeyde “davranışsal” alt boyutta algılanmıştır ($\bar{x} = 2,53$). Bunu “bilişsel” alt

boyut izlemektedir ($\bar{x}=2,44$). En düşük düzey ise “duyuşsal” alt boyutta algılanmıştır ($\bar{x}=1,69$). Öğretmenlerin toplam örgütsel sinizm ortalaması 2,23 ($ss=0,69$) olarak tespit edilmiştir. Bu noktada öğretmenlerin örgütsel sinizm ortalamasının “düşük” düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 8. Örgütsel Sinizm Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Örgütsel Sinizm	Kadın	261	2,26	,675	,042	,945	403	,345
	Erkek	144	2,19	,705	,059			

Tablo 8’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin örgütsel sinizm ölçeği puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($t=,945$; $p>,05$).

Tablo 9. Örgütsel Sinizm Ölçeği Puanlarının Medenî Durum Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup T Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Örgütsel Sinizm	Evli	235	2,26	,688	,045	,874	403	,383
	Bekâr	170	2,20	,682	,052			

Tablo 9’da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin örgütsel sinizm ölçeği puanlarının medenî durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($t=,874$; $p>,05$).

Tablo 10. Örgütsel Sinizm Ölçeği Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

f , \bar{x} ve ss Değerleri				ANOVA Sonuçları						
Puan	Grup	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	P
Örgütsel Sinizm	20-25 yaş	58	2,25	,768	G. Arası	1,335	4	,334		
	26-30 yaş	123	2,24	,657	G. İçi	188,576	400	,471		
	31-35 yaş	103	2,30	,630	Toplam	189,911	404			
	36-40 yaş	67	2,12	,545					,708	,587
	41 ve üzeri	54	2,23	,893						
	Toplam	405	2,23	,686						

Tablo 10'da görüleceği üzere örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin örgütsel sinizm ölçeği'nden aldıkları puanların yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmamıştır ($F=,708$; $p>,05$).

Tablo 11. İnfomal İletişim Ölçeği ile Sinizm Ölçeği Puanlarının Korelasyon Analizine Ait Bulgular

Değişkenler	N	r	p
İnfomal İletişim	405	-,070	,158
Örgütsel Sinizm			

Tablo 11'de görüldüğü gibi infomal iletişim ölçeği puanı ile örgütsel sinizm ölçeği puanı arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucunda negatif yönde anlamlı olmayan ilişki bulunmuştur ($r=-,070$; $p>,05$).

Tablo 12. İnfomal İletişim Ölçeği Alt Puanları ile Sinizm Ölçeği Alt Puanları Arasındaki İlişkiler için Yapılan Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

İİÖ	ÖSÖ		Duyuşsal		Davranışsal		
	N	r	p	r	p	r	p
Arkadaşlık	405	-,032	,520	-,106*	,033	,149**	,003
Eğlenme	405	-,098*	,049	-,129**	,009	,095	,057
Etkileme	405	,048	,340	-,030	,550	,121*	,015
Bilgi	405	-,200**	,000	-,273**	,000	,047	,349

Tablo 12’de görüldüğü üzere örgütsel sinizm ölçeği alt boyutları ile infomal iletişim ölçeği alt boyutları arasındaki ilişkiler için yapılan korelasyon analizi sonucunda örgütsel sinizm “bilişsel” alt boyutu ile infomal iletişim ölçeği “eğlenme” alt boyutu ($r=-0,098$; $p<05$) ve “bilgi” alt boyutu ($r=-,200$; $p<,001$) arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler bulunduğu saptanmıştır. Kendi aralarında sosyal etkinlikte (özel günleri paylaşma, piknik-çaya gitme vb) bulunan ve birbirleriyle bilgi paylaşan (kurduğum iletişimler sonucu yeni bilgiler öğrenirim, okulda arkadaşlarımdan edindiğim bilgileri kullanırım, edindiğim bilgileri arkadaşlarımla paylaşırım vb) öğretmenlerin; çalıştıkları kurumlara yönelik bilişsel boyutta sinizm (söylenenler ile yapılanların farklı olduğuna inanma, kurumun politikaları, amaçları ve uygulamaları arasında çok az ortak bir yön görme, kurumda, bir uygulamanın yapılacağı söyleniyorsa, bunun gerçekleşip gerçekleşmeyeceği konusunda kuşku duyma vb) düzeylerinin daha düşük olduğu söylenebilir.

Örgütsel sinizm ölçeği “duyuşsal” alt boyutu ile infomal iletişim ölçeği “arkadaşlık” alt boyutu ($r=-,106$; $p<,05$), “eğlenme” alt boyutu ($r=-,129$; $p<,01$) ve “bilgi” alt boyutu ($r=-,273$; $p<001$) arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler bulunduğu saptanmıştır. “Etkileme” alt boyut arasındaki ilişki anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$). Bu noktada kendi aralarında sosyal etkinlikte (özel günleri paylaşma, piknik-çaya gitme vb) bulunan; birbirleriyle bilgi paylaşan (kurduğum iletişimler sonucu yeni bilgiler öğrenirim, okulda arkadaşlarımdan edindiğim bilgileri kullanırım, edindiğim bilgileri arkadaşlarımla paylaşırım vb) ve aynı kurumda çalıştığı öğretmenleri, arkadaşları olarak gören (Okul ortamında resmi olmayan arkadaşlık ilişkisini önemseme, Arkadaş edinmek için okulu iyi bir ortam olarak değerlendirme vb.) öğretmenlerin; çalıştıkları kurumlara yönelik duyuşsal boyutta sinizm (kurumu düşündükçe sinirlenirim, hiddetlenirim, gerilim yaşarım vb) düzeylerinin daha düşük olduğu söylenebilir.

Örgütsel sinizm ölçeği “davranışsal” alt boyutu ile infomal iletişim ölçeği “arkadaşlık” alt boyutu ($r=,149$; $p<,01$) ve “etkileme” alt boyutu ($r=,121$; $p<05$) arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunduğu saptanmıştır. Diğer alt boyut arasındaki ilişkiler anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$). Dolayısıyla aynı kurumda çalıştığı öğretmenleri arkadaşları olarak gören (Okul ortamında resmi olmayan

arkadaşlık ilişkisini önemseme, Arkadaş edinmek için okulu iyi bir ortam olarak değerlendirme vb) ve okul ortamındaki informal iletişimden etkilendiğini belirten (arkadaşlarım hakkında duyduğum bilgiler o kişiler hakkındaki yargılarımı değiştirmeme neden olur, arkadaşlarımın fikirleri kendimi sorgulamamda bana yardımcı olur, yaptığım sohbetler sonucunda yeni davranışlar edinirim vb) öğretmenlerin, örgütsel sinizim davranış alt boyutu (dışındaki arkadaşlarıma, işte olup bitenler konusunda yakınma, Başkalarıyla, çalıştığım kurumdaki işlerin nasıl yürütüldüğü hakkında konuşma ve Başkalarıyla, çalıştığım kurumdaki uygulamaları ve politikaları eleştirme vb) puanlarının da yüksek olduğu söylenebilir.

Tartışma

Geleceğin mimarı olan öğretmenlerin desteklenmesi ve onları olumsuz etkileyen etmenlerin tespit edilerek düzeltilmeye çalışılması önemli bir toplumsal, akademik sorumluluk olarak görülmektedir. Birçok örgüt yapısında olduğu gibi eğitim ortamlarında da sinizim düzeyini ve hangi değişkenlerin sinizme kaynaklık ettiğini öğrenmenin toplumun geleceği açısından önemli bir yere sahip olabileceği düşünülmektedir. Bu noktadan hareket eden araştırmanın amacı öğretmenlerin informal iletişim düzeylerinin örgütsel sinizim ile ilişkisini belirlemek ve bunun yanında öğretmenlerin informal iletişim düzeyleri ile örgütsel sinizim düzeylerinin bazı demografik değişkenlere göre farklılaşma durumunu incelemektir.

Öğretmenlerin, informal iletişim düzeyleri genel olarak “yüksek” düzeyde tespit edilmiştir. Alanyazında bu sonucu destekleyen araştırmalar mevcuttur (Ay ve Uğurlu, 2016; Saracaloğlu, Yenice ve Karasakaloğlu, 2009). Saracaloğlu, Yenice ve Karasakaloğlu'nun (2009) araştırmasında sınıf öğretmeni adaylarının iletişim ve problem çözme becerilerinin “yeterli” düzeyde olduğu belirtilmiştir. Ay ve Uğurlu'nun (2016) araştırmasında ise öğretmenlerin genel olarak informal iletişimlerinin "yüksek" düzeyde olduğu görülmektedir. Ay ve Uğurlu'nun (2016) araştırma bulgusuna göre öğretmenler sırayla arkadaşlık, eğlenme, bilgi ve etkileme alt boyutlarında "yüksek" düzeyde informal iletişimi kurmaktadırlar.

Mevcut araştırma kapsamında ise infomal iletişim en yüksek düzeyde “eğlenme” alt boyutunda tespit edilmiştir. Bu sırayla “arkadaşlık”, “bilgi” ve “etkileme” alt boyutu izlemiştir.

Tüm insanlar gibi öğretmenler de iyi hissetmeyi ve mutlu olmayı isteyebilir. Mutluluğa erişmek için önemli değişkenlerden biri de sosyal normları karşılamak ve bir topluma ait olma duygusunu hissetmektir (Helliwell vd. 2012). Bu noktada dostluklar, sadece duygusal destek sağladıkları için mutluluk için çok önemlidir (Dunbar, 2018). Sosyal ortamların, dostlukların oluşması için yeterli bireye, zaman ve mekâna gereksinim duyulmaktadır. Öğretmenler için okul ortamı infomal iletişimin yüksek görüldüğü arkadaşlık ilişkilerinin kurulduğu, bilgi paylaşımlarının yapıldığı ve eğlenme mutlu olma duygusunun desteklendiği bir kaynak alabilmektedir. İnfomal iletişim en düşük “etkileme” alt boyutunda algılanmasının sebebi olarak da her insan gibi öğretmenlerin de doğru bildiği düşünceleri değiştirmenin zor olduğu söylenebilir. Ayrıca öğretmenlerin iyice sorgulamadan bir düşünceyi kabullenmeyeceği yargısına da ulaşılabilir.

Öğretmenlerin infomal iletişim düzeylerinin “cinsiyet” değişkenine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazın incelendiğinde bu araştırmayı, Bulut (2004), Bayirli, (2012), Polat (2014), Baydar Posluoğlu (2014), Kurt (2014), Deniz ve Uğurlu’nun (2016) yapmış oldukları çalışmaların sonucuna bakıldığında öğretmenlerin genel olarak infomal iletişimlerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı ile örtüşmektedir. İletişim doğal bir gereklilik olarak düşünüldüğünde kendiliğinden oluşan ve yazılı kurallara pek bağlı olmayan infomal iletişimde insan olmanın temel gereksinimleri ön planda olduğu için cinsiyetten kaynaklanan farklılaşmanın görülmemesi doğal karşılanabilir. Örgütteki çalışanların yazılı bir kurala bağlı olmaksızın kendi aralarında doğal akışında oluşturdukları iletişimde (infomal iletişim) cinsiyet faktörü anlamlı bir farklılaşma yaratmamakta kadınlar da erkekler de infomal iletişim süreçlerinde benzer özellikler sergilemektedirler. İster; laf taşıma, dedikodu, söylenti yayma gibi kabul edilmesi zor infomal iletişim türünde olsun ister şakalar yapma, birlikte vakit geçirerek sosyal etkinlikler düzenleme, örgütlerdeki sanal iletişim kanallarını kullanarak infomal iletişim kurmaları ve yöneticilerin çalışanlarını infomal

olarak ziyarete gitme gibi kabul görmesi kolay informal iletişim türünde (Bektaş ve Erdem 2015) olsun örgüt ortamında cinsiyete göre anlamlı bir farklılaşma olmadığı söylenebilir. Erkeklerin de kadınlar ile benzer informal iletişim düzeyine sahip olduğu görülebilmektedir. Bunun yanında formal iletişim süreçlerinde ise durumun cinsiyete göre farklılaşabildiği çeşitli araştırmalarla gösterilmiştir. Örneğin Nacar ve Tümkaya, (2011), Şara ve Güney (2015), Aküzüm ve Gültekin (2017) iletişim becerisinin cinsiyet değişkenine göre farkı kadın öğretmenler lehine anlamlı bulmuştur. Bu sonuçlara göre doğal ortamında kendiliğinden oluşan informal iletişimde cinsiyete göre farklılaşma görülmez iken formal kurallı iletişimde cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılaşma görülebilmektedir.

Öğretmenlerin informal iletişim düzeylerinin “**medeni durum**” değişkenine göre farklılaşmadığı sonucuna varılmıştır. Alanyazın incelendiğinde benzer sonuçlara ulaşılmıştır (Baydar Posluoğlu, 2014; Bulut, 2004; Polat, 2014). Bu araştırma sonucuna göre, evli ya da bekâr olmak informal iletişim düzeyinde farklılığa sebep olmamaktadır. İnfomal iletişimin bireyin sosyal yanı ve direkt olarak kişiliği ile ilgili olduğu varsayılırsa, insan hayatında medeni durumdaki farklılığın kişilik değişikliğine neden olan bir özelliğe sahip olmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin informal iletişim düzeylerinin “**yaş**” değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir. Söz konusu farklılığın 26-30 yaş grubu ile 41 ve üzeri yaş grubu arasında olduğu saptanmıştır. 26-30 yaş grubu öğretmenlerin informal iletişim düzeylerinin, 41 ve üzeri yaş grubu öğretmenlere göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. 26-30 yaş grubu öğretmenlerin çoğunluğunun bekâr ya da çocuğu olmamasından dolayı okulda daha çok vakit geçirebilmekte ve okul dışı etkinliklere katılabilmektedirler. Okuldaki öğretmenlerle geçirilen sürenin uzunluğu informal iletişim düzeyini artıracığı düşünülebilir. 41 ve üzeri yaş grubu öğretmenlerin çoğunluğunun evli ve çocuk sahibi olmasından dolayı bu yaş grubuna sahip öğretmenler, ailelerine daha çok vakit ayırma isteği duyabilirler. Aileye daha çok vakit ayırma isteği, 41 yaş ve üzeri öğretmenlerin okul içi ve okul dışı etkinliklere katılmamasına sebep olabilir. Okuldaki öğretmenlerle fazla vakit geçirmemek informal iletişim düzeyinin düşmesine neden olabilir.

Alanyazına bakıldığında Nacar ve Tümkiye (2011), Aküzüm ve Gültekin (2017) araştırmalarında öğretmenlerin iletişim becerilerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir şekilde fark olduğunu belirtmişlerdir. Aküzüm ve Gültekin'in (2017) araştırmasına göre 31-40 yaş grubundaki öğretmenler, iletişim becerileri konusunda diğer yaş grubundaki öğretmenlere göre kendilerini daha düşük algılarken, 30 yaş ve altı ile 41 ve üzeri yaş gruplarındaki öğretmenlerin ise iletişim becerileri konusunda kendilerini yüksek düzeyde algıladıkları görülmüştür. Bu araştırmadan farklı olarak Nacar ve Tümkiye (2011) araştırmasında yaşı büyük olanın iletişim becerisinin daha etkili olduğunu ortaya koymuştur. Alanyazında iletişim düzeylerinin “yaş” değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı çalışmalar da vardır (Baydar Posluoğlu, 2014; Bayirli, 2012; Kurt, 2014; Polat, 2014).

Öğretmenlerin toplam örgütsel sinizm ortalaması “düşük” düzeyde tespit edilmiştir. Bu araştırma, Helvacı ve Çetin (2012), Akın (2015), Doğan ve Uğurlu (2015), Kahveci ve Demirtaş'ın (2015) ile Uyar ve Güneş (2019)'in araştırmaları ile örtüşmektedir. Öğretmenler Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğu öğretmenliği idealindeki meslek olarak görmektedir. İdeal görülen mesleğin ise sevilerek yapılması olasıdır. Sevilerek yapılan bir iş ise örgüte karşı olumsuz düşüncelerin oluşmasını engelleyebilir ve zorluklara katlanma gücü verebilir. Alanyazında bu bulgu ile örtüşmeyen araştırmalara rastlanmaktadır (Ergen ve İnce, 2017; Kalağan ve Güzeller, 2010; Mete ve Serin, 2015; Nartgün ve Kartal, 2013). Kalağan ve Güzeller (2010), Nartgün ve Kartal (2013), Mete ve Serin (2015), Ergen ve İnce'nin (2017) araştırma sonucuna göre öğretmenlerin sinizm düzeyleri “orta” seviyededir.

Araştırmaya göre örgütsel sinizm en yüksek düzeyde “davranışsal” alt boyutta görülmüştür. Bunu “bilişsel” alt boyut izlemektedir. En düşük düzey ise “duyuşsal” alt boyutta tespit edilmiştir. Bu sıralama, Kılıç (2011), Yetim ve Ceylan (2011), Polatcan (2012), Kahveci Demirtaş 'ın (2015) ve (Uyar ve Güneş 2019) araştırmalarıyla paralellik gösterir. Mete ve Serin'in (2015) öğretmenlerin en fazla bilişsel sinizm en az düzeyde ise duyuşsal sinizm tutumuna sahip olduklarını belirleyen araştırması ise kısmen bu bulguyu desteklemektedir. Bu bulguya göre öğretmenlerin okullarına karşı olumsuz tutumlarını daha fazla davranış olarak yansıttığı

söylenbilir. Davranışsal boyuttan yüksek çıkmasının sebebi olarak öğretmenlerin diğer öğretmenlerle ya da yakınlarıyla sorunlarını paylaşma isteğinden kaynaklandığı söylenebilir. Çünkü insanlar onaylanma, destek görme ihtiyacı duyabilirler. Sinizm yaşayan öğretmen, okulda olup bitenler konusunda yakınma, kurumun uygulamalarını eleştirme ya da aynı düşünceye sahip diğer öğretmenlerle imalı bir şekilde bakışma gibi davranışlar sergileyerek kendini iyi hissetmeye çalıştığı düşünülebilir. Davranışların düşüncenin somutlaşmış hali olduğu düşünülürse davranışa dönüştürülen bir düşünceden artık emin olunduğu sonucuna ulaşılabilir. Bu sebeple öğretmenler sinizm sonucu oluşan davranışlarını kendilerinden emin bir şekilde ölçek maddesi olarak işaretlemiş olabilir. Çünkü davranışsal boyutta yer alan maddeler gözle görülebilen, emin olunabilen davranışlardır. Buna karşılık bazen insanlar bir konu hakkında hangi düşünceye sahip olduğundan emin olmayabilirler. Bu nedenle de bilişsel ve duyuşsal boyutta verilen cevapların gözlemlenebilirliği davranışsal boyutu ile fark yaratabilmektedir. .

Öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeylerinin “**cinsiyet**” değişkenine göre farklılaşmadığı görülmüştür. Bu sonuç, öğretmenlerin kadın veya erkek olmaları onların örgütsel sinizmi etkilemediğini göstermektedir. Alanyazın incelendiğinde bu bulguyu destekleyen araştırmalara rastlanmaktadır (Akın, 2015; Akpolat ve Oğuz, 2015; Balay, Kaya ve Cülha, 2013; Doğan ve Uğurlu, 2015; Ergen ve İnce, 2017; Kalağan ve Güzeller, 2010; Helvacı ve Çetin, 2012; Polatcan, 2012; Şirin, 2011; Yetim ve Ceylan, 2011). Öğretmenler üzerinde yapılan araştırmalar genel olarak cinsiyetin öğretmenlerin sinizm düzeyinde fark oluşturan bir etken olmadığını göstermektedir. Farklı olarak Karademir (2016) araştırmasında erkeklerin kadınlara göre daha fazla örgütsel sinizm yaşadığı sonucuna ulaşmıştır.

Öğretmenlerin örgütsel sinizmi “**medeni durum**” değişkenine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan alanyazın araştırmasında medeni durum bakımından elde edilen bulgular Kalağan ve Güzeller (2010), Kılıç (2011), Şirin (2011), Polatcan (2012), Akpolat ve Oğuz (2015), Yıldırım (2015), Derin (2016), Karademir (2016), Ergen ve İnce (2017) gibi örgütsel sinizmi konu alan çeşitli araştırmalar ile örtüşmektedir. Evli ya da bekâr olmak öğretmenlerin genel olarak sinizm düzeylerini etkileyen bir özelliğe

sahip olmadığı söylenebilir. Alanyazında bu sonucu desteklemeyen bulguya da rastlanmaktadır (Polat, 2014).

Öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeylerinin “yaş” değişkenine göre farklılaşmadığı görülmüştür. Öğretmenin genç ya da yaşlı olmasının örgütüne karşı sinizm düzeyini etkilemediği söylenebilir. Kalağan ve Güzeller (2010), Şirin (2011), Helvacı ve Çetin (2012), Akpolat ve Oğuz (2015), Yıldırım (2015), Kantarcıoğlu (2016), Karademir (2016), Ergen ve İnce'nin (2017) çalışması da bu sonucu desteklemektedir. Polat'ın (2014) araştırması bu sonuç ile örtüşmemektedir. Polat'ın (2014) araştırmasına göre 41-50 yaş arasında olan öğretmenlerin çalıştığı örgütten (duyuşsal/davranışsal) uzaklaşma algıları, 31-40 yaş ve 51 yaş ve üzeri olan öğretmenlerin çalıştığı örgütten (duyuşsal/davranışsal) uzaklaşma algılarından anlamlı düzeyde düşüktür.

İnfomal iletişim ölçeği puanı ile örgütsel sinizm ölçeği puanı arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan analizlere göre infomal iletişim arttıkça sinizm düzeyi azalmaktadır ancak ilişki istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bulunmamıştır. Elde edilen bu sonucu, Polat'ın (2014) araştırması örgütsel sinizmle kurum içi etkin iletişim arasında negatif yönde ilişki olması bakımından desteklerken anlamlı bir ilişkinin olması yönünden desteklememektedir.

Öğretmenlerin “bilişsel” boyutta sinizm düzeyleri, infomal iletişimin “eğlenme” ve “bilgi” alt boyutları arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler bulunduğu saptanmıştır. Öğretmenlerin bilişsel yönden sinizm düzeyleri arttığında infomal iletişimin alt boyutu olan eğlenme ve bilgi edinmede düşüş yaşanmaktadır. Örgütün dürüstlükten yoksun olduğuna inanan öğretmen, güven duymadığı diğer öğretmenlerle teneffüslerde ve mesai saatleri dışında vakit geçirmek istemeyebilir. Zorunlu olarak geçirilen vakit ise eğlenceli gelmeyebilir. Ayrıca okulda edindiği bilgilerin doğruluğu konusunda kuşku duyabilir. Bu nedenle de okul içinde edindiği bilgilere inanmayabilir.

Öğretmenlerin “duyuşsal” boyutta sinizm düzeyleri ile infomal iletişimin “arkadaşlık“, “eğlenme” ve “bilgi” alt boyutu arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler bulunduğu saptanmıştır. Öğretmenlerin duyuşsal yönden sinizm düzeyleri arttığında

arkadaşlık, eğlenme ve bilgi edinme informal iletişim boyutlarında düşüş yaşanmaktadır. Çalıştığı kurumu düşündükçe sınırlanan, hiddetlenen, gerilim yaşayan, endişelenen öğretmen, okuldaki arkadaşlık ortamını önemsemeyebilir. Arkadaş edinmek için okulu iyi bir ortam olarak görmeyebilir. Çalıştığı kurumda gerilim yaşayan öğretmen, diğer öğretmenlerle geçirdiği zamandan hoşnut olmayabilir ve yapılan etkinlikler eğlenceli gelmeyebilir. Olumsuz duygular içinde olan öğretmen, diğer öğretmenlerle iletişim kurmak istemeyebilir. Bu iletişimsizlik de bilgi alışverişini düşürebilir.

Öğretmenlerin “davranışsal” boyutta örgütsel sinizm düzeyleri ile informal iletişimin “arkadaşlık” ve “etkileme” alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunduğu saptanmıştır. Öğretmenlerin davranışsal boyutta sinizm düzeyleri arttığında arkadaşlık ve etkileme informal iletişim boyutunda da artış görülmektedir. Okul yönetiminden ya da öğrenci, veli ve diğer öğretmenlerden kaynaklanan sinik tutumlar, aynı sorunu yaşayan öğretmenlerin daha fazla yakınlaşmasını sağlayabilir. Çünkü ortak sorunlar aynı mağduriyeti yaşayan kişiler tarafından birlikte hareket etmeyi gerektirebilir. Öğretmenlerin bu yakınlaşması arkadaşlık ilişkisini kuvvetlendirebilir. Benzer sorunları yaşayan öğretmenler arasında bir güven oluşabilir. Birbirine güvenen öğretmenler de birbirini düşünceleriyle kolayca etkileyebilirler.

Öneriler

Tüm eğitim kademesindeki öğretmenlerin informal iletişim düzeylerini artırmak için Millî Eğitim Bakanlığının teşvikiyle okullar arası; okul yönetiminin katkısı ile de okul içinde çeşitli sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlenebilir. Düzenlenen etkinlikler sayesinde öğretmenler çalışma ortamının ciddiyetinden uzaklaşarak samimi arkadaşlıklar kurabilir ve bu sayede öğretmenlerin informal iletişim düzeyleri yükselebilir. Sınıf öğretmenleri arasındaki iletişimi desteklemek için de okul yöneticileri rekabet ortamının oluşmayacağı sosyal etkinlik düzenleme, ortak gönüllü faaliyetler organize etme gibi çeşitli önlemler alabilir. Öğretmenlere bireysel başarı yerine okul ve tüm öğrencilerin başarısının toplum için daha faydalı olacağı bilincini kazandıran hizmet içi seminerler verilebilir. Böylece öğretmenler öğrendikleri yeni yöntem ve teknikleri diğer

meslektaşlarıyla paylaşma isteği duyabilir. Bilgilerin paylaşımı sırasında da informal iletişim düzeyi artabilir.

İnformal iletişim düzeyini artırmak için düzenlenen sosyal ve kültürel etkinlikler tüm yaş grubuna hitap eden nitelikte olduğunda çoğunluğun katılımı sağlanabilir ve bu sayede tüm yaş grubundaki öğretmenler arasındaki informal iletişim artabilir.

Okul yönetimi öğretmenler arasındaki eşitliği sağlamak için hassasiyet gösterebilir. Ayrıca eğitim fakültesinde görülen derslerin öğretmenlerin informal iletişim düzeyine etkisi araştırılarak elde edilen sonuçlar ışığında diğer fakültelerde de sosyal yönü geliştiren, iletişimi artıran dersler seçilebilir.

Okul yöneticileri, örgütsel sinizm ve informal iletişim konusunda bilgi alabilecekleri ve sinizmin oluşmasını engelleyen yolları öğrenebilecekleri hizmet içi seminerlere katılabilirler.

Sinizmi düşürmek için informal iletişim düzeyini artıracak tedbirler alınabilir. Bunun için ilk olarak okul yönetimi iletişimi kolaylaştıracak ve arttıracak çeşitli tedbirler alabilir. Hizmet içi seminerlerle informal iletişimin önemi kavratılabilir.

Okullarda sinizme sebep olan faktörler, bu alanda yapılan araştırmalar taranarak ya da yeni araştırmalar yapılarak tespit edilebilir. Sinizme kaynaklık eden faktörler tespit edildikten sonra bu faktörleri gidermek için çözüm yolları geliştirilebilir ve geliştirilen çözümün işlevselliği değerlendirilip uygun görüldüğü takdirde eğitim kurumlarında uygulanabilir.

Alanyazın incelendiğinde bu araştırmanın değişkenlerini konu alan, eğitim kurumlarına yönelik çalışmaların artırılması gerektiğine inanılmaktadır. Bu nedenle gelecekte yapılacak araştırmaların örneklemelerinin farklı eğitim kademelerinde çalışan öğretmenler olması alana fayda sağlayabilir. Aynı zamanda örneklem üzerinde nitel araştırma yapılarak araştırma daha kapsamlı hale getirilebilir. Araştırma İstanbul ili Bağcılar ilçesinde görev yapan ortaokul öğretmenlerinin görüşleri ile sınırlı olduğundan konu ile ilgili evren ve örneklem seçimi farklılaştırılarak veya genişletilerek elde edilen sonuçların değerlendirilmesinde yarar görülmektedir. Örgütsel sinizmin informal iletişimin yüksek olduğu kurumlarda daha az görüldüğü göz önüne alınırsa okul müdürlerinin ve politika

sağlayıcılarının informal iletişim süreçlerinin artırılmasına özen göstermeleri önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Abraham, R. (2000). Organizational cynicism: Bases and consequences. *Genetic, Social, and General Psychology Monographs*, 126(3), 269.
- Akar, H. (2018). Türkiye'de Eğitim Örgütlerinde Yapılan Örgütsel Sinizm Çalışmalarının İçerik Analizi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(16), 2097-2127.
- Akın, U. T. (2015). Okullarda Örgütsel Sinizm ve Güven İlişkisinin İncelenmesi: Öğretmenler Üzerinde Bir Araştırma. *Eğitim ve Bilim*, 40(181), 175.
- Akpolat, T. ve Oğuz, E., (2015). İlkokul ve Ortaokul Öğretmenlerinde Örgütsel Sinizmin İşe Yabancılaşma Düzeyine Etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3).
- Aküzüm, C. ve Gültekin, S. Ö. (2017). Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerileri ile Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Electronic Journal Of Education Sciences*, 6(12), 88-107.
- Andersson, L. M. ve Bateman, T. S. (1997). Cynicism in the workplace: Some causes and effects. *Journal of Organizational Behavior*, 449-469.
- Ay, D. ve Uğurlu, C. T. (2016). Öğretmenlerin Kişilerarası Öz-Yeterlilikleri ve İnfomal İletişimleri: Nicel Bir Çalışma, *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3 (5), 28-47.
- Balay, R., Kaya, A. ve Cülha, A. (2013). Örgüt Kültürü ve Örgütsel Sinizm İlişkisi.
- Baydar Posluoğlu, F.D. (2014). İlkokul Öğretmenlerinin İletişim Yeterlilikleri ile Empati Kurma Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Sancaktepe İlçesi Örneği), Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bayirli, A. (2012). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine Yönelik Tutumları ve İnançları ile Örgütsel İletişim Düzeylerinin Analizi, Selçuk

- Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, (Yüksek Lisans Tezi), Konya.
- Bektaş, M., & Erdem, R. (2015). Örgütlerde infomal iletişim süreci: kavramsal bir çerçeve. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(1), 125-139.
- Beyazkürk, D., Anliak, Ş., & Dinçer, Ç. (2007). Çocuklukta Akran İlişkileri ve Arkadaşlık. *Eurasian Journal of Educational Research (EJER)*, (26).
- Bulut, N. B. (2004). İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin İletişim Becerilerine İlişkin Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (21. Baskı). Ankara. Pegem Akademi.
- Dean, J. W., Brandes, P. ve Dharwadkar, R. (1998). Organizational cynicism. *Academy of Management review*, 23(2), 341-352.
- Derin, R. (2016). Demokratik Liderlik ve Örgütsel Sinizm İlişkisi: Balıkesir İli Merkez İlçeleri Örneği (Yüksek Lisans Tezi), Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Doğan, S., Uğurlu, C. T., Yıldırım, T. ve Karabulut, E. (2014). Okul Yöneticileri ve Öğretmenler Arasındaki İletişim Sürecinin Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi. *Turkish Journal of*, 3(1).
- Doğan, S., Uğurlu, C., T. (2015). Okul Yöneticilerinin Etik Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin Örgütsel Sinizm Algıları Arasındaki İlişki. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34 (3), 489-516 doi: 10.18657/yecbu.55607
- Dunbar, R.I.M. (2018). The anatomy of friendship. *Trends in Cognitive Sciences*, 22(1), 32-51. <https://doi.org/10.1016/j.tics.2017.10.004>
- Eğimli, A. T., ve Bitirim, S. (2008). Kurumsal Başarının Önündeki Engel: Zehirli (Toksik) İletişim. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 5(3), 124-140.
- Ergen, H. ve İnce, Ş. (2017). İlköğretim Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin Örgütsel Sinizm Düzeyleri: Mersin Örneği. *HU GSES The Journal of Educational Research*, 3(1).
- Güney, S. (2004). Açıklamalı Yönetim – Organizasyon ve Örgütsel Davranış Terimleri.

- Güney, S., (2011) *Örgütsel Davranış* (1. Basım). Ankara. Nobel Yayın Dağıtım. Sözlüğü. Ankara. Siyasal Kitabevi.
- Gürüz, D. ve Eğinli, A. (2012), *Kişiler Arası İletişim -Bilgiler-Etkiler-Engeller*, s.1. Hançerlioğlu, O. (1979). *Felsefe Sözlüğü* (5. Baskı). İstanbul. Remzi Kitabevi. s. 246.
- Helvacı, M. A. ve Çetin, A. (2012). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Örgütsel Sinizm Düzeylerinin Belirlenmesi (Uşak ili örneği). *International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(3), 1475-1497.
- Helliwell, J. F., Layard, R., & Sachs, J. (2012). World happiness report [2012]
- Kadioğlu-Ateş, H. & Bulut, R. C. (2019). Ortaokulda Görev Yapan Öğretmenlerin İletişim Becerileri ile Örgütsel Sinizm Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Jass Studies- The Journal of Academic Social Science Studies*, Number: 75, Summer, p. 81-92.
- Kahveci, G. ve Demirtaş, Z. (2015). İlkokul, Ortaokul ve Lise Öğretmenlerinin Örgütsel Sinizm Algılarının İncelenmesi. Özel Akademi.
- Kalağan, G. (2009), Araştırma Görevlilerinin Örgütsel Destek Algıları ile Örgütsel Sinizm Tutumları Arasındaki İlişki (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Antalya, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kalağan, G. ve Güzeller, C. O. (2010). Öğretmenlerin Örgütsel Sinizm Düzeylerinin İncelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(27), 83-97.
- Kantarcıoğlu, J. (2016). Örgüt Kültürü ve Örgütsel Sinizm İlişkisi: Ermeni Azınlık Okulları (Yüksek Lisans Tezi), Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karademir, M. (2016). Ortaokul Öğretmenlerinin Okul Yönetiminde Kayırmacılık Algıları İle Örgütsel Sinizm Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Keser, A., (2015). *Çalışma Psikolojisi* (5. Baskı). Bursa. Ekin Yayınevi.
- Keskinkılıç Kara, S.B. (2016). Relationship between Political Discrimination Level Perceived by Teachers and Teachers'

Organizational Cynicism Levels. *Eurasian Journal of Educational Research*, 63, 55-70

- Kılıç, Ş. (2011). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Örgütsel Sinizm ve Örgütsel Bağlılık Düzeyleri Arasındaki İlişki (Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kurt, F. (2014). Ortaöğretim Kurumlarındaki Öğretmenlerin Kurum İçi İletişim Algılarının Kurumsal İtibar Algıları Üzerine Etkisi (Yüksek Lisans Tezi), Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Kurumu, T. D. (2011). *Büyük Türkçe Sözlük* (11 Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Mete, Y., Serin, H. (2015). Okul Yöneticilerinin Babacan Liderlik Davranışı ile Öğretmenlerin Örgütsel Vatandaşlık ve Örgütsel Sinizm Davranışları Arasındaki İlişki. *Hayef:Journal Of Education*, 12(2), 147159. Retrieved From <http://Dergipark.Gov.Tr/uhayefd/Issue/8803/110083>.
- Nacar, F. S. ve Tümkaya, S. (2011). Sınıf öğretmenlerinin İletişim ve Kişilerarası Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 10(2).
- Nartgün, Ş. S. ve Kartal, V. (2013). Öğretmenlerin Örgütsel Sinizm ve Örgütsel Sessizlik Hakkındaki Görüşleri (Teachers' Perceptions On Organizational Cynicism And Organizational Silence)... Doi Number: 10.14686/201321980. Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(2), 47-67.
- Özgan, H., Külekçi, E., & Özkan, M. (2012). Öğretim Elemanlarının Örgütsel Sinizm İle Örgütsel Bağlılık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 4(1).
- Özler, D. E., Atalay, C. G., ve Şahin, M. D. (2010). Örgütlerde Sinizm Güvensizlikle mi Bulaşır? *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2(2).
- Polat, E. (2014). Kurum İçi Etkin İletişim Ortamı ile Örgütsel Sinizm Arasındaki İlişki: Öğretmen Görüşleri Açısından İncelenmesi (Yüksek Lisans Tezi), Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.

- Polatcan, M. (2012). Okul Yöneticilerinin Liderlik Davranışları ile Öğretmenlerin Örgütsel Sinizm Tutumları Arasındaki İlişki (Yüksek Lisans Tezi), Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Sabuncuoğlu, Z., Tüz, M. (2008), *Örgütsel Psikoloji* (4. Baskı). Bursa. Alfa Aktuel Basım Yayın Dağıtım.
- Sağır, T. ve Oğuz, O. (2012). Öğretmenlere Yönelik Örgütsel Sinizm Ölçeğinin Geliştirilmesi, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, Cilt 2, Sayı 9*.
- Şara, P. ve Güney, Ü. (2015). Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin İletişim Becerileri Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Eşme İlçesi Örneği. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 195-205.
- Şirin, E. (2011). İlköğretim Okullarındaki Öğretmenlerin Okul Kültürü Algıları ile Örgütsel Sinizm Tutumları Arasındaki İlişki (Yüksek Lisans Tezi), Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Türköz, T., Polat, M. & Coşar, S. (2013). Çalışanların örgütsel güven ve sinizm algılarının örgütsel bağlılıkları üzerindeki rolü. *Yönetim ve Ekonomi*,20(2), 285-302.
- Uğurlu, C.T. (2014). İnfomal İletişim Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 15 (3), 83-100.
- Uyar, B., & Güneş, D. Z. (2019). Ortaokullarda Örgütsel Sinizmin Yordayıcısı Olarak Örgütsel Güven. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(3), 121-128.
- Yetim, S. A. ve Ceylan, Ö. Ö. (2011). Örgütsel Sinizm ve Örgütsel Vatandaşlık Davranışları Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye İlişkin Bir Araştırma. *Ejournal of New World Sciences Academy*, 6 (1), 682-696.
- Yıldırım, G. (2015). Lise Öğretmenlerinin Örgütsel Sinizm Tutumları ile Örgütsel Vatandaşlık Davranışları Arasındaki İlişki (Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.